

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhoz hordással vagy postán kuldee:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelinktől 6 — nem megrendelinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

26. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

„Székesfejérvár”

hetenként kétszer szombaton és szerdán megjelenő társadalmi hetilap

1875. évi ápril—június negyedévi folyamára.

A lap ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postai küldéssel:

negyedévre 1 frt. 50 kr.
félévre 3 frt. — kr.

Lapunk a megyei és városi hatóság közlönye is lévén, mindkét hatóság fontos közleményeit hozza s azoknak mind szellemi, mind anyagi érdekeit kiválólag képviseli.

Bizalommal hívjuk fel lapunk eddigi előfizetőit egy barátait, hogy azt saját körükben terjeszteni sziveskedjenek; egyszersmind kérjük, hogy az előfizetést milőbb beüldjék, nehogy a késedelem által a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési pénzek Klökner Péter lapkiadóhoz czimzendők, ezek beüldésére ajánljuk a posta-utalványokat, melyek bérmentesítése csak 5 krba kerül.

Néhány szó egy városi torna-egylet iránt.

Hogy a testgyakorlat, tornászat az életben fontos szerepet játszik s az egészség fentartására fontos tényező, azt úgy hisszük alig kell bizonyítani, mindnyáján tudjuk annak szükségét és fontosságát; mégis városunkban kivéve az iskolákat, hol a törvény által

kötelezve van — alig fordítanak rá oly mérvben figyelmet mint kellene.

A tornászat egészségi szempontból, de sőt kedvtöltési és mulatsági tekintetből is nagyobb, kihatóbb szerepet vihetne városunkban, mint visz jelenleg. A tornászatnak nem csupán az iskolák falai közt, az ifju nemzedék egészsége, ép teste előmozdítása tekintetéből kellene maradni, hanem a felnöttebb nemzedék körében is terjeszteni igen hasznos és czélserű lenne; mert azon közmondás: ép testben, ép lélek lakik; nem egyedül arra van irányozva, hogy csupán az iskolás fiuk iparkodjanak tornászat által is ép egészséges test fentartására; hanem a felnötteknek is kötelessége ép test fentartására gondoskodni, hogy ők is elérhessék azt, miszerint ép testben csak ép lélek lakik.

De végre is nem a tornászat bővebb fejtegetéséről óhajtunk itt értekezni, melyről ugyan e lapok hasábjain igen tanulságosan értekezett egy helybeli főtanító, hanem egy szerintünk igen életrevaló eszmét akarunk megpendíteni, t. i. azt: alakítsunk egy városi torna-egyletet.

Hazánk nagyobb városai már birnak ily igen hasznos és szükséges egylettel. A fővárosban több is van, a régi torna-egylet s ujjon alakult atletikai klub, melyről szólunk már e lapok hasábjain, sőt programja is közölve volt.

Városunkban ez eszme nem egészen új. Nem is akarjuk magunknak tulajdonítani az első megpendítés dicsőségét, sőt tudomásunk szerint fiatalágunk pengeti azt és rokonszenvez az eszme iránt. Ez eszme közel 8 évvel ezelőtt, habár nem is oly alakban, mint Pesten létezik, megpendített, sőt a gyakorlat terére is átvitetett, azonban csupa lelkesedés s tűz

vezetvén az egyeseket minden rendszer nélkül „filius ante patrem” a gyakorlat terére vitt eszme mire meg lett érlelve — megszünt, az ügy elaludt. Akkor az ügy élén városunk jelenlegi derék kapitánya s megyénk akkori egyik alispánja, a pesti atletikai klub ez idő szerint egyik tevékeny tagja Kenessey Kálmán állottak. Azonban, mint mondtuk, sajnosan, az igen intelligens tagokból álló torna-klub mielőtt egyletté alakult volna széteszlott.

Vegyük fel az elejtett fonalat most s lépünk ezen igen életre való ügy érdekében a tevékenység terére: alakítsuk meg a tornászati egyletet. — Az egylet célja volna a tornászat — testgyakorlat minden ágának művelése. Az egylet működése lenne az általa rendezendő és díjazandó viadatok, bajvívások stb. a testgyakorlatok következő ágaira terjedne szorosán véve ki: 1) Iskolai tornászás. 2) Lapdajátékok. 3) Vívás. 4) Ökölvívás. 5) Gyaloglás. Az egylet a korcsolyázás, uszás és evezés kiművelésére is gondot fordítana. Ezekben körvonaloztuk az egylet célját s működésének irányát.

Az indítványt jelenleg megtenni alkalmoszerűnek találtuk, mert közelébb városunkban az egylet körébe tartozandó több rendbeli gyalogolási próbák s egyéb más kísérletek tétettek; sőt a korcsolyázás virágzás fokára vitetett. Ez egylet pedig a tervezett korcsolya-egyletet is magába ölelné.

Az egylet megalakulása és szervezete különben sem járna nagy nehézségekkel csak ügyszeretett és lelkesedés kell az eszme iránt. Az egylet rendes közgyűlésen, bizonyos alapszabályok alapján, melyben kisebb mérvű tagilleték kiköttenék — megalakulna, azt hisszük ingyen a helybeli városi iskolai torna-helyiségeket használat végett megkapná, sőt a tüzol-

TÁRCZA.

Barátnőm menyegzőjére.

Mile Vilmának

(Márcz. 30. 1875.)

Feltették a fátyolt,
A koszorút rája, —
Kedves menyasszonyát,
Völegénye várja.
Fehér fátyol, öltöny,
Árnyalata nincsen:
Egy ilyen étellel
Áldja meg az Isten!

Szeretet kíséri
Egész az oltárig,
Körüle mindenütt
Szeretet sugárzik;
Szeretet virága
Arczon, ajkon, szivben:
Ennyi szeretettel
Áldja meg az Isten!

És hanzgik az eskü, —
És szivünk imája
Láthatlan szárnyakon,
Égbe száll utána.

Két élet örökre
Egyesülve itt lenn:
Minden áldásával
Áldja meg az Isten!

Horváth Böske.

A borzas kakas históriája.

Irtá: Északi Károly.

Régen történt, sőt tán mese az egész, mégis olyan mintha előttünk történt volna...

Hol volt, hol nem volt... volt egyszer két testvér délczeg, vitéz lovag mindkettő, az ország egyik előkelő családjából, — beszélhetünk róluk, a család már rég kihalt, de míg létezett, hatalmas volt, több vár és uradalom birtokosa, melyek zöme Veszprém, Zala és Somogy megyékre esett.

Nevével a kronikákban és történetírásban gyakran találkozunk; azon korban, melybe mesénk esik, a család fénykorát élte, — egyik tagja nem sokkal ezelőtt Stambulba járt az ország követségében. A Hoeszutóti Lengyelekről van a szó.

A két testvér egyetértésben és szeretetben töltötte napjait. Az öröklött javakat közösen használták, a jövedelmeken számszerint sohasem osztottak, volt elég mindegyiknek jutott abból annyi, a mennyi éppen kellett sőt azt, bár nem fogtak meg maguktól semmit, el sem költötték, egyre gyarapodtak.

Egyszer azután a közös uradalmak fiskálisának jutott eszébe, a nagyságos urfiakat figyelmeztetni, hogy

csak ketten vannak a családban és nem csak azért, mert már csak ugyan itt volna az ideje, hanem leginkább azért, hogy a fényes ősi család ki ne fogyjon és hogy a teméntelen, sok birtok örökös, meg a számtalan jobbágy kegyes uraság nélkül ne maradjon halaszthatatlan szükségé vált, hogy egyikök megházasodjék.

A testvérek beismerték az igazat és kölcsönösen biztatták egymást a házasságra. Jártak is leánynézőbe.

Akkor még nem léteztek a fővárosi szalonok, sem oly közhelyek, hol az ismeretlenek társaságba sereglenek össze és a lefizetett belépti-díj fejében egymást bámulja, lenézi és megszólja. Azon ujmódi Bakony sem létezett még akkor, melyet ma vigardának neveznek, hol a betévedt vándornak szivrabló Sobrikák állják útját, kik irgalom nélkül „szivedet és erszényedet” kiáltva, nem pisztolt ugyan, de oly gyilkos két szemet szegeznek a szerencsétlenre, melyek ellenállást nem tőrnek, hanem feltétlen megadást követelnek, kifosztják ezen utonálló tündérek a szegény legényt kegyelem nélkül, elrabolják szivét és vacsoráját s amazzal nyugalmát legalább is egy éjszakára s emezzel nyugtalanságát még borzasztóbbá teszik, mert a ki éhes gyomorral alszik, ördöggel álmodik. Az európai nővásárok még akkor ismeretlenek voltak, a háznál kellett még akkor a hölgyeket feltalálni.

Hőseink a várakat, kastélyokat sorban járták, lakodalmak, névnapok, bucsuk és szüretnek rendes vendégei lettek. A ki keres, talál. A badacsonyi szüret hozta meg a rozsmaringot. — Ott lálált Lóránd Gyula

tók gyakorlati helyiségeit is megnyerhetné; meggye-
gyezük, hogy — mint Pesten a torna-egyletnél, a
helybeli torna-egyletnél is lehetne némi összekötte-
tés a tűzoltó-egylettel, mely által mindkettő sokat
nyerne.

A test épségének fentartása, előmozdítása mind-
nyájunk szoros kötelessége; ajánljuk tehát városunk
polgárainak, főleg fiataljainknak figyelmébe a fen-
tebbiek, melyek leginkább, sőt főleg segítik elő a
test épségét s egészséges voltát. Városunk intelli-
gens ifjúsága oly szép számmal van, hogy csak ügy-
buzgalom s akarat kell az eszme könnyen megvaló-
sulhat és pedig minden nagyobb költsézés vagy
anyag megerőltetés nélkül.

Fel tehát a tettek mezejére, mert nemcsak a
rég rómaiak korában volt arany igazság, de most is
az, hogy: „ép ész csak edzett testben él.“

Szigetfői.

Hazai iparunk egyik nagy hátránya.

Hazai iparunk ügyét mindenkor szívünkön hor-
doztuk s annak érdekében nemcsak eddig hazafias kö-
telességünknek tartottuk felszólalni, de ezentúl is teljes
erőnkkel oda hatni törekedünk, hogy az a fejlődés
minél magasabb fokára emelkedjék, mert azt hisszük,
hogy iparunk emelkedésével az ország vagyonszáma
is emelkedni fog.

Többször szólunk hazai iparunk azon hátrányáról,
hogy vannak még hazánkban sokan, kik a külföldi kel-
met, anyagot vagy tárgyat elébe teszik a hazainak és
pedig csupán fitogtatási s urhatnámkodási viselkedésből.
Ezt határozottan elítéljük s rosztuk. Jelenleg azon-
ban ama — lehet mondani — még nagyobb hátrányt
beszélendjük meg, mi hazai iparunkat azok részéről
és éri, kik sokkal szivesebben vásárolnának honi ké-
szítményt, de kénytelenek az ár, sőt a tárgy miséje
végett is külföldi cikkekhez fordulni.

E kényszerítés pedig az ipar terén még igen
gyakran sőt naponta előfordul. Az ok pedig következő:

Nem említünk specialis tárgyat, hanem általános
ságban hozandjuk fel a tényálladékat. Ha például egy
oly valaki, a ki a magyar iparnak elsőseget akar adni
bemege a magyar iparhoz ezt, vagy azt vásárlandó
és az árát tudakolja, rendesen nagyobb vagy legalább
is egyenlő árszabást kap válaszul mit ugyan e tárgyról
követel azon boltos, ki ezen iparcikketek külföldről
hozhatja. Pedig kilencz, tíz esetben — mai napság még
— feltehető, hogy azon külföldi iparcikk, ha nem jobb,
de bizonynyal legalább is oly jó, mint a hazai.

Már most — kivált a mai szűk világban — nem
kénytelen-e az a hazafias érzelmi vásárló a szükségelt
iparcikket a külföldi eladótól megvenni. Hiszen ennél
vagy jobb és egy áru a hazával, vagy egyenlő minő-
ségű, de jutányosabb. A legnagyobb hazafiságtól sem
várható az ily áldozat, mert hiszen ez bűn volna saját
éjje ellen, a menyiben önmagát károsítaná meg.*)

Már most az a kérdés miben rejlik a cikkek
árának ezen egyenlősége, sőt még nagyobb volta? Hiszen
az, a ki külföldről hozhatja azon iparcikketek aránylag
több költségeknek van kitéve.

Először a külföldi készítőnek kell cikkén nyernie.

*) E nézetet nem minden tekintetben osztjuk. Szerk.

számára egy szép és kedves leányt. — Barnában oly
szépség volt, hogy a Duna, Dráva között nem látták
mását. Meg is tetszett Lórándnak annyira, hogy Gyula
által erőnek erejével nélkül vétetni akarta. De Gyulát
nem bírta rávenni, végre is maga vette el.

A lakodalmon Lórándnak egy barátja viselte a
nyoszolyalányi koszorút, a szép Ilon. — Gyula pedig
bátyjának egyik vőfénye volt, a vezetésben Ilon jutott
neki s az akkori rosznyelvek, — rosznyelvek a mult
századokban is voltak — már sok sugdozni valót talál-
tak azon, hogy Gyula több dolgot talált Ilon körül,
mint azt a vőfényesség szükségképpen megkívánta volna.
De hát Ilon szökében volt oly szépség, a minek mását
a Duna- és Kárpátközé nem bírta felmutatni.

Az ember végre a lakodalmat is megunja és első
sorban rendszerint az új házaspár. Iparkodott is Lóránd,
hogy a sok tisztesség után a násznéptől elkövetkezze-
nek és haza takarodjanak, hol végre magukra marad-
hassanak. A mint haza érkeztek Csobánczvárába s ott
is a szokásos hegyen, völgyön lakodalmat rövidobb
felének végét szakíthatták, az új pár magára maradt.
Gyula pedig a házasságot házasoknak s a mézes he-
teket mézes heteknek, hagyva dolgot keresett váron
kőn, sőt ellátogatott úgy futóban Dunáninnenre, oly
tájra, hol a legszebb szökék teremnek.

De végre is haza jutott és ott élték a régi életet
szeretet, barátság és egyetértés között. Nem is kü-
lönözött ez a korábbi élettől másban, mint, hogy
kettő helyett most már hárman voltak, két testvér s
egy harmadik, ki az egyik számára szeretett és hü-

Másodszor az itteni elárúsítónak szintén kell az eladott
cikkből használnak lennie. És végre harmadszor az
illető cikkek behozatala, illetőleg ide szállítása szintén
költséggel jár.

Míg a hazai iparosnak ugyan e cikknél csak egyre
t. i. arra kell számítani, hogy az elárúsított cikkből
haszna legyen. Igen! de épen itt a bökkenő. Mert a
külföldi iparos és iparcikkének itteni eladója együttesen
a szállítási-költségekkel együtt megelégszik annyi ha-
szonnal, a mennyit a magyar iparos csupán cikke
hasznaként követel.

Azokban világítsuk meg ezen állítást számokkal
Ha például valaki egy iparcikket egyenlő jószágut,
azon boltban akar venni, hol külföldi gyártmányok
kaphatók, tegyük fel, kérnek érte 5 frtot. Ellenben a
magyar iparos ugyanezen saját készítményű cikkkért
kér 5 frt. 60 krt. De tegyük fel, hogy szintén csak 5
frtot kér. Hol itt az arány?

Azon 5 frtból, mit a külföldi cikkkért kell fizetni
kitelnek a szállítási költségek s ugy a készítő, mint az
eladó haszna is be van számítva. És mégis az eladó
boldogul. A külföldi iparos pedig meg is gazdagodik.
Tehát haszna mindkettőnek volt.

A magyar iparos ellenben csupán saját maga hasz-
nára kér hason ár. Ebből az tűnik ki, hogy míg a
külföldi megelégszik, ha egy vevőtől szerény haszna
van, addig a magyar iparos midjárt egy vevőn is nagy
nyereményt óhajt.

Ennek ismét természetes következménye, az hogy
míg az aránylag drágább magyar iparosnak egy-két
cikket fogy el, addig a külföldiből halomszámra kel el.

Ez okból tehát legmelegebben ajánljuk hazai ipa-
rosainknak, hogy a külföldiekkel, ne csak készítmény
minőségére, de az ár jutányosságára is igyekezzenek
versenyezni. Akkor a győzelem bizonynyal honi ipa-
runkké leend. — Ezen megjegyzéseinket a hazai ipar
iránti legnagyobb mérvű rokonszenvből mondottuk el
s szívünkön óhajjuk, hogy hazai iparunk a külföldit
ithon legyőzve — minél magasabb fokára emelkedjék,
a haladásnak.

F. P.

A középtanodai ügyben.

— Válaszul Vasadi-Balogh Lajos urnak. —

Mi a jog ösvényen világot áraszt,
Mi benne lélek és élet teli
A bécsi rendszer, a német tanár azt
Nehéz homályosságba göngyöli;
Belőle eszmét, szellemet kiszáraszt
De szőre szálát száz felé szeli...
Déliábabok hőse.

Isten ments, hogy a fentebbi idézetet mostani ma-
gyar és tiszteleire érdemes tanárainkra akarnám alkalm-
mazni, mert a német világból fenmaradt nehézkés
rendszer theoretikuma ellen hasztalan küzdenek, kifo-
lyólag tehát álláspontomból eddig juttva, s megengedve
az első 4 osztály együttségét, méltán azon kérdés
támasztható fel, mily terjedelmű lenne e 4 osztály beren-
dezendő, hogy az megfelelően azon álláspontnak, mely-
ről alkalmas tanoncok lépjenek már a magasabb foku
tudományt előadó gymnasium vagy reáliskolák 5 dik,
illetőleg első főreál és első humaniorát képező osztá-
lyokba, vagy minő viszonylagos állásban legyen a pol-
gári iskola ezek mellett, azon tanoncokra tekintve,
kik részint anyagi helyzetüknél fogva, részint egyéb
körülmények miatt, az iparos pályára lépnek, ezek

feleség és a másik számára szeretetre méltó és kedves
testvér volt. Szobbb életet képzelni sem lehetett.

De a szebbik élet mégis Lórándé volt. Számta-
lanszor megesett már, hogy egy szerelmes párnak édel-
géséi egy harmadikban, ugynevezett „furcsa kívánsá-
gokat“ keltek. Vannak ugyan emberek, kik ha két
szerelmes enyelgéseinek tanujai kénytelenek lenni,
unatkoznak, sőt elaluszak. — Gyula még nem jutott
ennyire. Megkívánta a mit látott s e megkívánásba a
szép szőke emléke ugy belevegült, hogy abból a világ
első vegyése sem bírta volna többé ki vegyurasztani.

Lóra pattant, elvágatott és midőn nagy sokára
haza került, nászshirrel toppant be, ő és Ilon jegybe
jártak.

Ezt követte a menyegző. Akkoron Magyaror-
szágban a főurak óriási lakodalmakat tartottak. — De
utóbb lefogyott az ő lakodalmuk is, minek az lett a
vége, hogy négyen éltek együtt Csobánczon, két férj,
két feleség, de négy testvér. A közös élet közös bol-
dagságból áll.

Volt is áldás a házasságon, minden magzattal
új öröm. A családban divó hangulat be szokott ivódni
a gyermekekbe. Ezek is testtel, lélekkel testvéreké
váltak. A szülők két nagyobb gyermeküket egymásnak
szánták, ezek elváhatatlanok voltak, ki is csinálták
már köztük a házasságot. — Nem is járt sok bajjal,
mert Lóránd, s így fia reformatusok voltak, csak a
másik fél, Gyula és leánya voltak katolikusok, nem
is kellett hosszú utu dispensációért a pápához folya-
modni.

oly kérdések, melyek összes iskolai rendszerünk vég-
leges és tökéletes rendezésével megoldásra okvetlen
előtérbe állanak; erre azonban megfelelni jelenleg idő-
előttinek tartom, mert gyenge szavam a nélkül is a
végtelenség tengerébe merülve, nem tarthat igényt
arra, hogy reformokat teremtsen, de mindazáltal nem
kerülhetem el, hogy egy-pár a jelen módszer tartha-
tatlanságát előtűntető körülményt ne említek, melyből
a következtetést levonhatni.

Ismerek már négy kiadást ért, de egymástól ég
és föld különbségű, rendszeres beosztást nélkülöző, de
annál drágább tankönyvet, mely az első osztályba mint
köteles tárgy megvétetik, de terjedelménél és tartal-
mánál fogva négy osztályra is elég, nem is végezetek
belőle 1/4 részt, vagy ha végzik nincs benne köszönet,
de a könyv már az első évben tökéletesen elrongyol-
lik, ez nem tartozik a pengetett olcsó tanítási rend-
szerhez, s a szegényebb sorsu szülők átkot mondanak
a könyvek vásárlásánál, hogy átkukat fokozzák a si-
kertelenségénél. Vagy egy több év tartamára szánt könyv
helyett második évben ennek más még pedig változott
kiadása, vagy más szerző könyve vétetik fel a pro-
grammba, nagyobb terjedelem és talán nem is jobb
szerkezettel, az oktatolás persze nem hiányzik, csak
a tevőleges haszon.

Tudok esetet, midőn egy nagy városban az 5-ik
osztályu fiu a német nyelvtan szabályait szóról szóra
bemagolta és vizsgálatkor e mondatot „elíteltetheti
vélem“ németre átteni szabályosan képtelen volt, en-
nek oka a theoretikum túlnyomólagos a practikum felett.
Azonban messze térnek el feladatától ha bírál-
latba bocsájtkoznak, de mely azért félreértéseknek
nem szolgálhat alapul, mivel a rendszer kuszáltságáért,
érdemes egyének felelősek nem lehetnek, ez csak egy
tökéletes tanszabadságban volna illő módozatok mellett
elvárható — ettől azonban mi vajmi távol vagyunk.

Legyen már most szabad a dolog érdemében né-
zeteim azon kiderítésére áttérnem, mely tulajdonké-
p okot adott Balogh urnak, hogy cikkekemre reflectáljon,
azon pontra tudniillik, mely az első négy osztályt egy
tanár vezetésére akarja birni.

Korábbi érveimet mindenesetre fentartom, s csak
egy némely észrevételére kívánok hivatkozni urnak
felelő.

Azt mondja Balogh Lajos ur is, hogy egy ember
könnyebben állapíthat meg tervet bonyolult helyzetben,
ha ez áll — a mint magam is hiszem, akkor a terv
megállapítása tisztult helyzetben, még kevesebb gondba
kerül, ez mindig csak előny fog maradni, s ennél-
fogva egy lelkiismeretes tanár nem száraz lemorzso-
lással fogja a tantárgyak előzményeit előadni, nemcsak
kárt nem teszen, de hasznosítani fogja előadását.

Az egy tanár előadói tervében nem csekély fon-
tosága a beosztás kérdése, a midőn előadandó tár-
gyának nem szabja ki idejét; ugyanegy tárgyban köny-
nyebb tételek fordulnak elő, az itt megzavalkodott
időt, más tantárgy több magyarázatot igénylő tételeire
fordíthatja, s osztályában idejék akként rendezi be, a
mint tantárgyainak előadási czélyszerűsége hozza magá-
val, s a száraz pedantizmust erőre jutni nem engedi.

Azt mondja Balogh ur, hogy a jövő szerkezetű
czél szerű tanodában nézetemet azért nem pártolja, mert
több tanár a gyermek figyelmét élénkséggel tartja,
mert a változás gyönyört nyújt, s mégis utána teszi,
hogy a gyermek nem a tanárokat, hanem a tudomá-
nyokat hasonlítja össze, s ezáltal lesz kedvencz stu-
diuma, itt szerintem a következtetés nem helyes.

Hogy a két testvér külön valláson volt, az még
apjoktól származott, ki akkor, mikor Lóránd született,
épen reformatus volt, Gyula születésekor pedig vélet-
lenül katolikus. Akkori időben az okos ember a kö-
rülmények szerint változgatja a vallását, ha valaki
Bécsben akart valamit kinyerni, első dolga lett katho-
likussá lenni, egyéb esetekben protestans volt az egész
világ. — Épen mint ma mi, hogy rendszerint egyrétű
öltözötben járunk, de a sár ellen bagariát öltünk s a
hideg ellen bundába buvunk, vagy pedig, mint a ki
otthon Kubinszki s az országgyűlésen pecsovics. Minden
korban voltak oly viseletek, melyek divatját követni
hasznos volt. Hajdan ezt „Köpenyeg forgatásnak“ ne-
vezték és a „Hasznos mulatságok“ közé tartozott. —
Hasznosnak hihetőleg ma is hasznos, de a köpenyeg
annyira kiment a divatból, hogy ez idő szerint köpe-
nyegünk sincs, a mit forgassunk.

A magyar világ vallási alapszine akkor a protes-
tanizmus volt és bár ezt a sürű színváltozás szivárvá-
nyossá tette, mégis a hirszerű türelmesség a külön
árnyalatok borozáit elég simára kiegyenlítette.

Ez a két testvér családra sem gyakorolt semmi
visszahatást, sőt még az sem, hogy mindegyik külön
politikai irányt követett. Kicsinált dolog volt e közöt-
tük, vagy a véletlen hozta magával, vagy hogy épen
vallásukkal járt az együtt? nem tudni, — elég az hozzá,
hogy Lóránd a kuruczokkal és Gyula a labancokkal
tartott. Holmi élesen ugyan egyik sem tette ki magát
pártjáért, de bármily lanyhán, mégis mindegyik szint
vallott.

(Folytatása következik.)

Egy tanárnál a tudományok szintén változatosan adatnak elő, s elegendő, sőt helyesebben szolgáltatnak okot a tudományok összehasonlítására, de bocsánatot kérek, a mint mult cikkemben is érintem, épen itt rejlik a főbaj, a 10—12 éves gyermek még nem bír kellő fogékonysággal a tudományok összehasonlításába merülni, s ha e szép tulajdonságot lehetőleg fel lehet ébreszteni, akkor a gyengébb itéletnél fogva a tudományt a személyesítő s előadó tanárral azonosítván, sok tanárral szemközt mindenesetre könnyebb neki a különféle modorok által lélekre ható személyek mint tudományok közt párhuzamot vonni, mely pedig, hogy a tanoncznál nem jó eredményt szül tagadni nem lehet.

S épen ezért volna kívánatos e tekintetben tanépen a szakképzettség okáért is, a behozott merev szakoktatásban mértéket tartani.

Felvilágosult korunkban a midőn a tudományok tanítását a felekezetséggel nem szokták alátvetni, a nélkül sem kerülhető el, hogy a valláshoz tartozó tárgyakat megillető közegek adják elő — hozzájárul, hogy a napjainkban életszükséges, s azért gyakorlatilag előadandó nyelvek tanításához is külön tanárok szükségesekek, s így a tudományok többi előzményeinek előadójával már így is három tanár fog működni, miben meg kell nyugodni.

Nem csekély előnyül szolgál továbbá, hogy az egy tanár, ki a tudományok előadási és beosztási idejével szabadon rendelkezik, s az első osztálytól a 4 ig kíséri tanonczeit, mintegy beleéli magát tanítványainak lelkébe — köztük patriarchalis viszony — mondhatnám családi szeretet fejlődik ki — tanonczeit kiismeri, s előadását oly helyes láncolatba fűzi, mely a négy osztály bevégeztével egy befeczett cyclust képez, az ifjúk figyelmeztetve, és előkészítve lesznek arra, hogy innen kiléptükkel a pályaválasztás terére jussanak, miről így önérzettel bírva, már komolyan s több öntudattal képesek itélni új látókörükről, melybe nem mechanice jutottak.

Üdvözlöm ezekután Balogh Lajos urat, ki tanodai rendszerünk javításának szükségéről meg van győződve, és csak azon kívánásgomat fejezem ki, hogy bár honatyáink a jelen nehéz idők dacára is, ez egyik legfontosabb tárgy sürgősségét kimondának, s az oly sokáig halogatott ügyet felvévén a haza művelődésére és jólétére minél ezélszerűbben oldanak meg.

Turi Antal.

Hasznos tudnivalók.

A párisi sár értéke. A Páris utcáin összegyűjtött sár és szemét elhordásáért, mint egy párisi lapból olvassuk — a városi pénztárnak évenként 600,000 frankot fizetnek. A vállalkozók ezen utazaspedéket, mint trágyát, köbmeterenként 3—5 frankjával értékesítik, a mi nekik évenként körülbelül 3 millió frankot jövedelmez; ebből fizetik az utazaspedéket és szeméthordókat. A vállalkozók több ezerre menő személyzete a városi hatóság felügyelete alatt áll. Ezen sár összegyűjtéséért 1823-ban 75,000; 1831-ben már fél millió frankot fizettek. Valjon mikor jön el az idő, melyben a mi városunk is ezekből pénzt kap; jelenleg örülünk ha ingyen megszabadulunk tőle.

A gyűrűs vashengert állítják legjobb eszköznek arra, hogy a férgek pusztításának a vetésekben, a rozsa képződése, tisztogósodás, sőt az egyesek rombolásainak vége vessék. Nagyon laza talaj elősegíti a férgek tenyésztését a talajban, ép úgy mint a növénybetegségeket is, míg a földnek hengerrel összenyomása által a növénynek kedvezőbb lakhely készíttetik és természetesebb gyökérképződéshez segítetik, a mi a legjobb óvszer a betegségek ellen.

A csatornák jelentősége. Szemben azon sokféle hangoztatott állítással, hogy a vasutak terjedésével a csatornák ideje elmúlt, közöljük a következő adatokat, melyeket Pontzen Ernő bécsi mérnöknek, a Duna Oder csatorna indítványozójának egy jelentéséből vesszük. Franciaországban létezik eddig 1503 mértföld csatorna, mely 436 millió forint költségre került. Ezek évi forgalma 5623.4 millió mázsa mértföldet képvisel. A francia közlekedési enquette-bizottság még 385 mértföldnek kiépítését ajánlja 333.1 millió forint költséggel. A bizottság indítványa támogatása céljából összehasonlítja a vas- és vízi-utakon való szállítás költségeit. Egy millió mázsa szállítása mellett a csatornán szállítás költsége mázsánként 3.21 krajczár, 10 millió mázsánál 0.52 krajczár, 30—40 millió mázsánál 1/3 krajczár, úgy hogy a csatornák már 10 millió mázsa mellett a legalacsonyabb vasuti költségtétellel szemben versenyképesekké válnak.

A földművelés terén mindinkább kezd elterjedni a mészszelei trágyázás. Ez kivált mészszelegény földeknek nagyon előmozdítja a termékenységet. Különösen jó hatást gyakorol a mésztrágyázás oly földekre, melyek vaseleny tartalommal bírnak és nedvességben hiányt szenvednek. A meszet lehet akár égetett, akár köves állapotban a szántóföldre hordatni. Ott hol gyors művelés kívánatik s a föld száraz és sovány legezelszerűbb az égetett meszet használni, ellenben homokos földeken ezélszerűbb a köves meszet használni. Arnyi bizonyos azonban, hogy akár égetett, akár köves mészszelet láttassék el a föld, a termés eredménye jelentékenyen előnyös leend.

Sz—i.

Hatósági élet.

A fejemegyei országgyűlési képviselő választók betűsoros ideiglenes névjegyzéke választókerületenként egybeállítva a megye valamennyi nagy községében és községközségi székhelyen folyó évi április hó 1-től bezárólag április hó 20 ig a teendő felszólalások és észrevételek benyújthatása végett — a községházában kitéve leend.

A felszólalások beadásának határideje április 1-től április 10-ig; a felszólalásokra adandó észrevételek benyújtásának határideje pedig bezárólag április 20-ig tart. Ezen határnapon túl sem felszólalás, sem észrevétel nem fogadtatik el. Az eljárás köteles a névjegyzéket valamint a beadott felszólalásokat a fentebb érintett napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig a községházánál közszemlére kitenni, mely idő alatt megtekinthető s délután 2—6 óráig lemásolható.

A névjegyzék ellen saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat és mindenkinek jogában áll azon választókerületben, melynek névjegyzékében befoglaltatik bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni, valamint a beadott felszólalásokra észrevételeket tenni. A felszólalások s észrevételek írásban adandók be. A felszólalások és az azokra teendő észrevételek a központi választmányhoz címzendők s a szükséges okiratokkal felszerelve azon község eljárásánál, melynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt, a kis községekre nézve pedig az illető körjegyzőségnek nyújtandók be. A beadványok bélyegmentesek. Az eljárás tartozik a felszólalásokat s észrevételeket április 20-ig a központi választmányhoz azonnal beküldeni. — A megyei hatóság által egy hirdetményben kiadott ezen utasításokat a nagy község érdekében közöljük.

Pályázat.

A székesfejvári kir. járásbírósnál halálozás folytán üresedbe jött egy bírósi végrehajtói állomásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajtanak, miszerint sajátkezűleg írt, s kelőleg felszerelt kérvényeiket folyó évi április hó 11-ig bezárólag alulírt kir. törvényszék elnökségénél benyújtaní el ne mulasszák.

Székesfejvártól, 1875. márczius 24-én.

Danitz Béla, kir. törvényszéki elnök.

Megyei és városi hírek.

A nagyszombati feltámadási ünnepre enyhe és tiszta tavaszi idő köszöntött be, s az esti körmeneteket teljes fényvel lehetett megtartani. A község roppant számmal hullámzott mindenfelé, kivált a belvárosban, hol a templomok sűrűn vannak egymás mellett. A zircziek feltámadási ünnepélye, mely az esti órákra esik, volt most is a legfényesebb s a merre a körmenet haladt, az ablakokat mind kivilágították.

A magyarosodás egy szép jelét volt alkalmunk tapasztalni a nagyhét alkalmával szombaton, midőn a feltámadási ünnepély tartatott a zircziek egyházában; az ekkor énekelni szokott egyházi éneket nem mint szokásban volt máskor németül, hanem maga a népség magyarul kezdte s mindvégig magyar nyelven lett elmondva; másnap pedig a mise alkalmakor a feltámadási német éneket alig néhány ajk zengette. Mindezen jelek arra mutatnak, hogy ideje volna már egyszer ezen templomban tartatni szokott német predikációkat és énekeket egyházi hatóság végképpen megszüntetni. Mint értesültünk ennek megszüntetésére már a boldogult püspök kinevezetésekor nyújtottak a hívek kérvényt be, melyre mind e mai napig válasz nem érkezett s elintézetlenül hever. Az új püspök egyik legszebb hazafias tette leend, ha a közvárákosának s a közvéleménynek engedve, tiszta magyar városunkban a német egyházi szónoklatot s éneklést végképp megszünteti.

Bulyovszkyné Szilágyi Lila asszony kitűnő hazai színésznőnk közelebb városunkba jön vendégszerepelni. Községünk figyelmét felhívjuk ezen kitűnő színésznőnkre.

Műkedvelői előadásra, mint halljuk, már két vigjátékot tűztek ki, s a szereposztás közelebb fog megtörténni. A kitűzött vigjátékok címei: „Vidor ur” és a „Marquis nő arczképe.”

A városi központi választmánytól egy hirdetmény jelent meg, melyben az alkotott póttörvény értelmében értesítik a választó község, hogy mindazok, kik a nevezett központi választmány elnökénél folyó évi április hó 16-ig bezárólag — írásban benyújtandó felszólalásban — igazolandják azt: hogy az 1874. évi XXXIII. t. cz. alapján foganatosított első összeírás alkalmával a választók névjegyzékéből csakis a megelőző évi egyenes adónk, illetőleg a megfelelő adó hátralékra nem fizetése miatt hagyattak ki és hogy április 15-ig bezárólag a törvény idevonatkozó intézkedéseinek eleget tettek, a szavazók névjegyzékébe utólagosan felvonnak vétetni. Az ekként benyújtandó felszólalások folyó évi április hó 17-től kezdve bezárólag 20-ig, vagyis négy napon át, reggeli 8—10. és délutáni 2—6 óráig a városi hatóság nagytérképén kitéve, mindenki által betekinthetk lesznek, jogában

állván azokra a fentemlített határnapig észrevételeiket benyújtaní, megjegyeztetvén, miszerint az észrevétel minden beadványánál külön adandó be.

Hymen. Fittler Béla városi tisztü ügyész ur e hó 30-án vezeté oltárhoz a városunkban kedvesen ismert kellemdús Mile, Vilma kisasszonyt a helybeli székesegyházban. — Áldást és boldogságot kívánunk a szép frigyre!

Ettyeken e hó 17-én tartatott a r. k. népiskolában a vizsgálat, melyen a környékről is volt vendég. A vizsgáltak közül szép feleleteivel ismét azon szép tehetségű fiu vált ki, kinek (mint lapunk is említette) Kolosváry tanfelügyelő ur megígérte, hogy gondoskodni fog, miszerint számára Moecenast találjon. Szép előmenetelt tapasztaltunk a földrajz, terményrajz s természettanban, miért méltó dícséret illeti a tanítót.

A megyei központi választmány mai nap ülést tart, jövő számunkban részletesen szólunk ezen ülésről.

Többen a sóstói, ugynevezett „hosszu sétatért” lovagló helyül használják fel, holott ez egyenesen a sétáló község részére van, napokban is több sétálóval megtörtént, hogy a gyorsan vágató lovasok eltipratása elől kénytelen volt a sárba kitérni. E sport beszüntetésére felhívjuk a hatóság figyelmét.

A színügypártoló-egylet megalakulását érdeklél várja városunk községe s a szintügy jövőjét tekintve sokat vár tőle. A munkálatok ez ügy érdekében folynak. Valamelyik közelebbi számunkban ezen közfontosságú tárgyról részletesebben szólunk és saját nézetünket is elmondjuk a tárgyról.

Epstein Gyula versei közelebb már meg fognak jelenni. A füzet kiállítás alkalmunk levén annak néhány nyomtatott ívét megszemlélni igen csinos lesz s a helybeli nyomdászati díszere válik. A költeményfüzér április hó folytán szétküldetik, felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

Néhai Krebesz József, cs. kir. főhadnagy, kit nagypénteken holtan találtak, különöz ember volt; mind a mellett rendkívüli takarékos és pontos életet elt. Ha otthon volt, egész nap lármozott, énekelv vagy vezényszavakat kiáltott. Napi kiadásairól rendes naplót vezetett, s az egyes tételeket rimekben jegyezte fel naplójába. A bírósági leltározás alkalmával az asztalfiókjában találtak 200 ft. készpénzt, mind megannyi új bankjegyekben, 1 darab 100 forintos államkötvényt és egy takarékpénztári könyvecskét 730 forintról, mely összeg még 1858 ik évben lett a takarékpénztárba letéve, s így a kamatok túlhaladják a betett összeget. Végrendeletet nem csinált, Pécsen azonban rokonai vannak. Temetése szombaton d. e. 10 órakor ment végbe katonas díszszel és a község részvéte mellett.

A megyei szegényügy rendezése tekintetéből a munkálatok folynak s a közelebbi, szegény ügyet szabályozó törvény alapján, egy szegény-alap fog a megyei központon szervezteni; melyről vagyontalan szegények kórházi ápolási díja fedeztetik. Az alap pótdó utján fog egybegyűjtetni.

Jótekonyság. A lapunkban említett elhagyott kis leány javára Frenzel Imréné születte Szőke Teréz asszonyság egy pár új cipőt s 2 pár harisnyát; Körmendy urnó 4 drb. új ruhaneműt adományozott. Fogadják ezen jó szívű emberbarátok az elhagyott kis leány forró köszönetét.

Táborszky és Parsch zenemű-kereskedésében megjelent s hozzánk beküldetett „Flottes Haus” Walzer. Szerző Farbach Fülöp. Ezen érdekes zenemű kapható Klökner Péter könyvkereskedésében. Ajánljuk a zenekedvelők figyelmébe.

Az adonyi szeszgyártól levelet kaptunk a lapunk mult számában megjelent cikkre, melyből értesültünk, hogy levélboríték felirataik magyarul is vannak nyomtatva s a német feliratuakat idegen ajkuakhoz czimezve használják. E feliratozásnak helyt adunk, csak azt óhajtanók, miszerint hazai vállalataink fizetjük belső kezelését ne vezessék csupán német, hanem csakis magyar nyelven; ha a pesti Lloyd társulat halad e téren, haladjanak a magyarosodás felé a kisebbek is.

Az utóállítás városunkban tegnap befejeztetvén, következő eredményt tüntette fel: Törvénytelen távollevő állítottat 3, kik alkalmatlannak találtak. Az első korosztályból megvizsgáltatott 17, kik közül bevált 2, alkalmatlannak találtakat 4, visszahelyeztetett 11. A második korosztályból megvizsgáltatott 6, bevált 1, visszahelyeztetett 5. Harmadik korosztály hadköteles megvizsgáltatott 13, bevált 1, kitérültetett 1. Idegen hadköteles megvizsgáltatott 28, kik mind alkalmatlannak találtakat.

Ettyek vidékén — mint tudósítók írja — a folyton tartó kemény hideg napok dacára is a szőlővesszők épségben maradtak, bár sokan féltek, hogy azoknak a hideg árt. Az idő verőfényes nap mellett is télies, mint márczius 25-ről írják. A szomszéd nagy gazdaságok nagyon előgnak maradni a tavaszi munkával.

Beküldetett: „Az erdélyi gazdasági-egyletnek a szomszédos keleti tartományokból a kérődző állatok behozatalának eltöltése, az állat egészségügy országos szervezése és egyáltalában az állattenyésztés emelése érdekében az országos képviselőházhoz benyújtott kérvénye.” Ezen füzetke állattenyésztésünket érdeklő több rendbeli igen életrevaló eszmét penget meg. Ajánljuk az ügybarátok figyelmébe.

Uj lap. „Kacska” cím alatt egy új humoristikus lap mutatvány-száma jelent meg szombaton. — A

lap irányára s modora tökéletesen tévesztett. A személyeskedések és sértő támadások a tulságig vannak vive benne. A lap egész modorát nemcsak mi; de a közvélemény is elítélte s ily jeleggel semmiesetre sem lesz jövője. Humoros lapot szerkeszteni nem oly könnyű s nem is abból áll, hogy személyes támadásokkal egyeseket a porba lerántunk.

— **Lapunk** 21-ik számában megjelent számtalány helyes megfajtását utólagosan beküldte Szénássy Mihály ur Velenczéről.

— **Degré és a sajtószabadság.** A pestmegyei gyűlésen Korpás ügye tárgyalásánál Degré fölszólt; idézzük beszédének ide vágó részét, mely igen talpra esett: „Kegyelettel viseltem ugyan a szabadsajtó iránt, harczoltam ez eszméért; tudom, hogy tisztességes kezekben hatalom, de aljas kezekben mérge és orgyilkos fegyver. Vannak egyének, kik a módosabb emberekre állásukhoz mért sarcot vetnek, a kin beszédhetik, arról hallgatnak, vagy egekig dicsérik, a ki megtagadja tőlük, annak megtámadják becsületét, berontanak a családi tűzhelyhez, hogy ott romboljanak. Ezeknek irodalmi jelszavuk: erszényedet, vagy becsületedet!!! Ezek nem az irodalom, de a rendőrség felügyelete alá valók! A kik így értelmezik s használják föl a sajtószabadságot, azoknak a társadalombani szabadságról is az a fölfogásuk van, hogy szabad ölni és lopni.“ Közöljük ezt már azért is, mert közelebbi számunkban szólunk a sajtószabadságról.

— **Elvesztett tárgy.** A nagyszombati feltámadási ünnepély alkalmával a barátok templomában egy tizenhat köves corral mellőt veszített el egy urhölgy. A megtaláló kéretik, miszerint azt e lapok szerkesztőségénél átadni sziveskedjék.

— **Beküldetett.** Furesza dolog történt nem rég a „s—i kasinóban.“ Bizonyos ur, ki ezen kasinó hivatal viselő tagja; nem a legszebb modorban kelt ki a magyarok ellen. A többek közt, hogy a magyarok „troli“ (saját szava) nép, nekik nincs is irodalmuk, nincs egy classikusuk s nem tudnak egyebet, mint: „paprika Spek essen.“ Igyekeztek ugyan őt az ellenkezőről meggyőzni, hogy tán még sem vagyunk mi oly barbár nép; de e magyar szalonján és kenyéren élő civilisator, az egyedül dicső és tudományos német nemzet fia, úgy adott kifejezést miveltiségének, hogy bosszujában dákóját törte el. Nevet ezuttal azért nem említünk, mivel a kinek szól ugyis megérti (ha ugyan beszéli azt a barbár nyelvet); de egyuttal biztosítjuk az illetőt, hogyha nyilvános helyen megegyezzen hasonlóképp nyilatkozik, úgy nevét is kinyomatjuk a civilisatio nagyobb dicsőségére s különben hisszük, hogy akkor a kasinó derék tagjai fogják tudni, hogy mi az ő kötelességük.

— **Színházi hír.** Geröfy Andor színész és neje, mint értesültünk városunkban családjánál tölti a nyarat. Párszor városunkban is felfog lépni. — Solymosy tehetséges színész szintén városunkban marad e rövid színdő alatt.

— **Szerencsétlen dűlés.** Kerék Imre polgári lakos e hó 21-én egy fával megrakott szekérral a mint egyik utca sarkon megfordulni akart, a szekér feldült s a szerencsétlen embert a körülbelül 15 mázsa súlyú fa oly nagyra összenyomta, hogy néhány órai kínlás után elhunyt; — nagy s gyámol nélküli családot hagyott hátra.

— **Szerencsétlenség.** Nyéken e hó közepén V. J. nyéki birtokos urnál a lovak által vont répvágógép hajtó kereke szétdurranván, egy darabja az ott dolgozó Fidler István juhász derekát széttörte, ki is azonnal szörnyet halt.

— **Az időjárás** az ünnepek alatt is hideg volt, tegnapi azonban enyhébbre fordult. A gazdaközönség aggodalmakat táplál, mert ha az idő nem enyhül, a vetés igen későre marad. A hideg időjárás annyit már bizonyossá tesz, hogy késő termésre számíthatunk.

Gabona-ár márczius 31-én.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	40	4	20	4	—
Kétszeres	3	80	3	70	3	60
Rozs	3	30	3	20	3	01
Árpa	2	40	2	30	—	—
Zab	2	—	1	95	1	90
Kukoricza	2	60	2	50	2	40

Felelős szerkesztő: **Hattyúffy Dezső.**

Hirdetések.

Präservatives
in Gummi und Fischblase von 1—4 fl. das dutzend, sowie alle andern Gummi-Artikel (Artikel de Paris) versendet Joh. Zieger Wien, Taborstrasse 53.—Preisverzeichniss gratis.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Piski László

városház-tér 3. sz.

Bierbauer-féle házban.

Ajánlja a t. ez. közönségnek
jutányos ár,
s pontos kiszolgálás mellett
ujjonan berendezett

fűszeranyag-kereskedését.

Két rét a sárreften eladó.

Bővebb tudósítást a kiadó-hivatal ad.

Saját termésű balatonmelléki és kishegyi fehér és vörös

B O R.

Kapható **Szalay Imre** saját termésű borüzletében Lellén utolsó posta B.-Boglár.

Eredeti áron kapható Székesfejérvártó **Reichard Mór** és **Roszberger Károly** urak fűszerkereskedésében.

Szőlővessző-eladás.

Zámolyon az urasági szőlőkből több mint 250,000 db. nemes sima szőlővessző, u. m.: rajnai kis riesling, tramini, olasz riesling, burgundi és portugiesi vegyesen van eladó.

Ára per 1000 db. helyben 3 frt. o. é.

Megrendelést lehet tenni almlirtnál.

Báró Jenő,

urodalmi tisztartó.

Vörösmarty könyvnyomda

Székesfejérvártó.

kaszárnya-utca 6 sz. (rég. 151.)

Ajánlja jól berendezett üzletét, minden néven nevezendő könyvnyomdai munkák izléses, gyors és pontos elkészítésére jutányos áron.

Raktárt tart

a ft. plebaniák számára:

anyakönyvek és anyakönyvi kivonatok, valamint számadási ívekből.

Községek számára:

pénz, vagyon és számadási, árvtügyi, békebiráskodási és közigazgatási, telekkönyvi, közmunka-, adóbeli és ujjonozási nyomtatványokból.

Továbbá kaphatók összeírás-ívek, ló, mállásállat és szarvasmarha állományról ugyszinte fedezetési jegyek. **Takarékpéztárak és kölcsönegyletek számára megrendelések esetére minták szívesen küldetnek.**

Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Nyomat. Sz.-Fejérvártó a „Vörösmarty“ könyvnyomdában, Számmer Kálmánál.

Bizonyítvány.

Alulírott, — ki falun lakom, hol lehet legtöbb különbözőféle betegségben sinlöket, de különösen köszvényben szenvedőket látni. A köszvény ellen többféle szereket szoktak az abban szenvedők használni minden siker nélkül. Látván ezeket, az ugynevezett köszvényvasznat ajánlottam nekik; mi általam hozott meg **Pestről Török József gyógyszerész**től, s felragasztás után mindazok, kik ezen köszvényvasznomat használták, tökéletesen kigyógyultak. Sőt alólírott, hűtés miatt ballábára több hetek elteltéig nem állhatott, ágyba kellett ékkelni egész az ideig, míg a köszvényvasznat meg nem hozatta, öt nap mulva a felragasztás után az egész köszvény bámulatára templomi és iskolai szolgálomat végeztem, végzem jelenleg is. Ezért köszvényben szenvedő embertársaimnak mint sikeres gyógyszert lelkiismeretesen ajánlom.

Kelt Teszesen szeptember hóban.

Szöllősi István ref. néptanító.

Ezen köszvényvasznat kapható Székesfejérvártó **Diebála György** gyógyszerésztárában.

Ódvas fogak betöltésére

nincs alkalmasabb és jobb szer, mint azon **fog-plombe**, melyet **Popp J. G.** cs. kir. udvári fogorvos Bécsben, balváros, Bognergasse Nr. 2 készít, a melyet mindenki maga nyomhat ódvas fogába, a mely aztán a fogmaradványt és iny összekötő fog továbbromlását megóvja s annak fájását megszünteti.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogorvostól Bécsben, Stadt, Bognergasse 2 sz. 1 frt. 40 kros palackokban.

legjelesebb szer csúszos fogfájás, a foghús gyulladás, daganata és kzebzése ellen; feloldja a meglévő fogkövet s gátolja annak újralakulását, megerősíti a mozgó fogakat és foghús megszilárdítása által; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagtól megtisztítja, a szájnak kellemes frissességet kölcsönöz, eltávolítja a száj rossz bűzét csak rövid ideig használat után is.

Anatherin-fogpép

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvostól Bécsben. E készítmény megőrzi a lehellet frissességét és tisztaságát, ezenkívül arra is szolgál, hogy a fogaknak vakító fehérséget kölcsönözzen, azok romlását gátolja s a foghúst megerősítse.

Dr. Popp J. G. Növény fog-pora.

Annyira tisztítja a fogakat, hogy naponkénti használatát által nemcsak az annyira kellemetlen borkó távolítatik el, hanem a fogak glazurja és fehérsége is mindinkább gyarapodik. — Egy doboz ára 63 kr. o. é.

Kaphatók: Székesfejérvártó: Braun J., Diebála György, Deutsch A. és fia. Lovasberenyben: Heiszler gyógyszer. Móórott: Jency Palotán: Würfl. gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fia. Néel. Dunaföldvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecsn: Klinke gyógyszer. Kun-Szent-Miklós: Tóth S. gyógyszerésztárában.

A valódi Wilhelm-féle vértisztító theája

az egyetlen biztos hatásos vértisztítószer, s Európa legtekintélyesebb orvosai által, mint leghathatóság szer ismertetett el.

E thea meggyógyítja az egész megromlott szervezetet, mint semmi más szer elválasztja a belsőrészen leülepedett betegség csiráját, s hatása bizonyos.

Alaposan gyógyítja a köszvényt, sebek és nyilt sebeket, ugyszinte minden bőrküütséket, kitégeket az arzából, szeplőt stb. Különös jó eredményt nyel működik e thea szorulás, máj- és vesebántalmaknál, sárgaság, ideg- és izombajoknál, ugyszinte gyomorégés, altesti bántalmak, pollutio és tehetetlenség ellenében.

Fájdalmaknál u. m. görvélykór, orrdaganat stb. szinte a leghatályosabb s legjobb hatályú gyógyszer.

Számtalan bizonyítványok, elismerő és dicsőítőlevelek mind megannyi bizonyítékai e kitünő szer jószágának — Ennek bebizonyításául szolgáljon e néhány alábbi bizonyítvány:

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Wocheiner-Festritz, oct. 1. 1872.

T. uram! Ismét kérek néhány csomagot az ön híres és oly jó hatással bíró „vértisztító theájából“, melynek kétszeri használata után magam tökéletesen helyrehoztam. A theát kérem utánvét mellett küldeni.

Tisztelettel
Jerala János,
káplán.

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Ismertem volna előbb az ön „vértisztító theáját“, bizony sok hosszú szenvedéstől lettem megóvva és sok forintos darab maradt volna zsebemben, melyeket meggyógyításomra hiába elfecseleltem, míg az ön megfizethetlen theájára akadtam: Kérem számomra abból 12 csomagot küldeni.

Tschuka, oct. 2. 1872. Alázatos szolgálja
Dilzl József.

Csalás- és hamisítástól mindenki óvatik!

A valódi Wilhelm-féle vértisztító thea egyedül valódiilag kapható: Neunkirchenben és minden lapokban jelzett gyógyszerésztárában. — Egy csomag 8 adagot tartalmaz, s többféle nyelven írt használati utasítással együtt ára egy csomagnak 1 frt. Csomagolás és bályog külön 10 kr.

A vevő közönség könyvelme tekintetéből a valódi theát kaphatni: Székesfejérvártó **Diebála György** gyógyszerésznél és **Pinkász Zs.** előbb **Légmán-féle** fűszerkereskedésben.